

LOVNORM FOR SÆRFORBUND

Veileder

NORGES
IDRETTSFORBUND

VEILEDER TIL LOVNORM FOR SÆRFORBUND

(Utarbeidet av NIFs juridiske avdeling januar 2024)

INNLEDNING

Ny lovnorm for særforbund

For å sikre at alle særforbund har en lov som til enhver tid er i samsvar med NIFs regelverk, vedtar NIF en lovnorm for særforbund. Lovnormen inneholder et minimum av det alle særforbund må ha i sin egen lov.

Hva må særforbundet gjøre for å oppdatere eksisterende lov?

Se informasjon her: <https://www.idrettsforbundet.no/tema/juss/lovnormer/>

NYTT SIDEN FORRIGE LOVNORM

På Idrettstinget 2023 og det ekstraordinære idrettstinget 2023 ble det vedtatt flere lovendringer. Se informasjon lagt ut om lovendringene her:

- [Informasjon om lovendringer på ordinært Idrettsting 2023](#)
- [Informasjon om lovendringer på ekstraordinært Idrettsting 2023](#)

Lovnormen inneholder en rekke bestemmelser fra NIFs lov. Når NIFs lov endres, må lovnormen alltid endres. For en oversikt over de endringene som er gjort i den nye lovnormen i forhold til den forrige lovnormen, se [oversikt over endringer i lovnorm for særforbund](#).

INFORMASJON OM DENNE VEILEDEREN

Denne veilederen skal være til hjelp for særforbund som skal oppdatere egen lov i samsvar med NIFs lovnorm. Veilederen inneholder informasjon om de enkelte bestemmelsene i lovnormen, og disse er i stor grad basert på bestemmelser i NIFs lov. Det er utarbeidet veiledning til de enkelte bestemmelsene i NIFs lov. NIFs lov med tilhørende veiledning finnes her: <https://www.idrettsforbundet.no/tema/juss/nifs-lov/>

LOV FOR [NAVN PÅ SÆRFORBUND]

[Ev. stiftelsesdato]

Sist endret [dato].

KOMMENTAR:

Navnet på særforbundet må legges inn i tittelen på loven.

Eventuell stiftelsesdato kan legges inn.

Lovendringer og dato for når disse ble endret sist må legges inn, slik at særforbundets medlemmer og andre vet hvilken versjon som er den riktige. Ettersom styret i særforbundet plikter å endre loven når NIF har vedtatt en ny lovnorm, er det datoen for styrevedtaket som skal legges inn dersom de nyeste endringene er vedtatt av styret.

§ 1 Formål

Særforbundets formål er å fremme [angi de(n) aktuelle idretten(e)] i Norge, og representere idretten[e] internasjonalt. Arbeidet skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på de verdier som er vedtatt av Idrettstinget.

KOMMENTAR:

Her legger særforbundet inn den/de idretten(e) som særforbundet organiserer.

Arbeidet skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. Dette er hentet fra NIFs lov § 1-2 (3), se veiledning til bestemmelsen [her](#). NIFs lov § 1-2 (3) ble endret på Idrettstinget 2023, slik at verdiene ikke fremgår av loven, men at det i stedet henvises til de verdier som er vedtatt av Idrettstinget i langtidsplanen, jf. NIFs lov § 3-4 (1) bokstav s). De verdier som er vedtatt i langtidsplanen er:

- Fellesskap
- Mestring
- Ærlighet

Det er ikke anledning for særforbundet til å gjøre endringer i formålsbestemmelsen, men kan legge inn tillegg til formålsbestemmelsen så lenge disse er forenlige med formålsbestemmelsen i lovnormen og særforbundets forpliktelser etter NIFs lov

§ 2 Organisasjon

- (1) Særforbundet er en sammenslutning av alle idrettslag som organiserer [angi de(n) aktuelle idretten(e)] og som er medlemmer av Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF). Særforbundet kan organisere idrettslagene i særkretser/regioner.**
- (2) Særforbundet er medlem av NIF og [angi de(t) aktuelle internasjonale forbund(ene)].**
- (3) For regler om særforbundets plikt til å overholde NIFs regelverk og vedtak gjelder NIFs lov §§ 2-2 og 2-3.**
- (4) For regler om opptak av nye idretter samt endring av særforbundets navn, gjelder NIFs lov § 6-3.**

KOMMENTAR:

Merknad til (1):

Her legger særforbundet inn de(n) idretten(e) særforbundet organiserer. Særforbundet står fritt til å selv beslutte at de skal organisere sine idrettslag i særkretser eller regioner.

Merknad til (2):

Her legger særforbundet inn de internasjonale særforbundene som særforbundet er medlem av.

Lovnormen og NIFs lov inneholder ingen bestemmelser som regulerer forholdet mellom særforbund og det/de internasjonale særforbund særforbundet er medlem av, men NIFs lov § 6-2 (2) regulerer at særforbundet skal utvikle egen aktivitet, organisasjon, økonomi og ansatte slik at den imøtekommer de krav og utfordringer særiddrettens medlemmer, norsk idrett og internasjonal idrett stiller. I dette ligger også et ansvar for særforbundet til å overholde regelverk mv. fra de aktuelle internasjonale særforbundene.

Merknad til (3):

Se veiledning til [NIFs lov § 2-2](#) og [§ 2-3](#).

Merknad til (4):

Se veiledning til [NIFs lov § 6-3](#).

§ 3 Oppgaver og myndighet

For regler om særforbundets oppgaver og myndighet, gjelder NIFs lov §§ 6-2, samt NIFs lov §§ 2-2 og 2-3.

KOMMENTAR:

Se veiledning til [NIFs lov § 6-2](#), [§ 2-2](#) og [§ 2-3](#).

§ 4 Medlemskap, kontingent og avgifter

- (1) Idrettslag som organiserer [angi de(n) aktuelle idretten(e)] og er medlem av NIF, kan søke om å bli medlem i særforbundet.**
- (2) Søknad om medlemskap sendes særforbundet via idrettskretsen. Utmelding skjer på samme måte.**
- (3) Særforbundet kan fastsette kontingent og avgifter.**
- (4) Skyldig kontingent eller avgifter fastsatt av særforbundstinget medfører tap av møterett, stemmerett og forslagsrett til og på særforbundstinget.**
- (5) Forbundsstyret kan frata idrettslag medlemskapet i særforbundet dersom laget skylder kontingent eller avgift, ikke overholder NIFs eller særforbundets regelverk eller vedtak, eller på annen måte vesentlig misligholder sine medlemsforpliktelser.**

KOMMENTAR:

Merknad til (1):

Etter NIFs lov må idrettslaget være medlem av de(t) særforbund som organiserer idretten(e) laget driver, med mindre laget utelukkende driver mosjonsidrett som ikke tilrettelegges av et særforbund i NIF. Se veiledning til [NIFs lov § 10-1 \(4\)](#).

Det er likevel opp til særforbundet å akseptere søknaden fra idrettslaget. Se veiledning til [NIFs lov § 10-1 \(1\)](#), som også omhandler særforbundets plikt til å frata idrettslag medlemskap i særforbundet dersom de slutter å drive idrett organisert av særforbundet.

Merknad til (2):

Se veiledning til [NIFs lov § 10-1](#) og [§ 10-2](#).

Merknad til (3):

Se veiledning til [NIFs lov § 1-6 \(1\)](#).

Merknad til (4):

Dersom et idrettslag skylder kontingent og/eller avgifter mister det automatisk møterett, stemmerett og forslagsrett til og på særforbundstinget.

Bestemmelsen er ikke ment å være uttømmende. Særforbund kan i egen lov regulere andre forhold som kan få konsekvenser for de demokratiske rettighetene.

Merknad til (5):

Særforbundet bør utarbeide prosedyrer som sikrer forsvarlig saksbehandling for saker der særforbundet vurderer å frata idrettslag sitt medlemskap i særforbundet.

§ 5 Kjønnfordeling

For regler om kjønnfordeling i styre, utvalg mv. og ved representasjon til Idrettstinget, gjelder NIFs lov § 2-4.

KOMMENTAR:

Se veiledning til [NIFs lov § 2-4](#).

§ 6 Regler om stemmerett, valgbarhet og forslagsrett mv.

For regler om stemmerett, valgbarhet og forslagsrett, gjelder § 12 og NIFs lov §§ 2-5, 2-6, 2-7.

[Legg inn ev. særlige valgbarhetskrav, som er godkjent av Idrettsstyret.]

KOMMENTAR:

Se veiledning til [NIFs lov § 2-5](#), [§ 2-6](#) og [§ 2-7](#).

§ 7 Inhabilitet

For regler om inhabilitet, gjelder NIFs lov § 2-8.

KOMMENTAR:

Se veiledning til [NIFs lov § 2-8](#).

§ 8 Vedtaksførhet, flertallskrav og protokoll

For regler om vedtaksførhet, flertallskrav og protokoll, gjelder NIFs lov §§ 2-9 og 6-6 (5).

KOMMENTAR:

Se veiledning til [NIFs lov § 2-9](#) og [§ 6-6 \(5\)](#).

§ 9 Refusjon av utgifter og godtgjørelse

For regler om refusjon av utgifter og godtgjørelse, gjelder NIFs lov § 2-10.

KOMMENTAR:

Se veiledning til [NIFs lov § 2-10](#).

§ 10 Regnskaps- og revisjon mv.

For regler om regnskap og revisjon mv., gjelder NIFs lov §§ 1-7, 2-11, 2-13 og 2-14.

KOMMENTAR:

Se veiledning til [NIFs lov § 1-7](#), [§ 2-11](#), [§ 2-13](#) og [§ 2-14](#).

§ 11 Særforbundstinget

- (1) Særforbundets høyeste myndighet er særforbundstinget som avholdes [fyll inn] innen utgangen av [måned].
- (2) Ordinært og ekstraordinært særforbundstid gjennomføres i samsvar med denne lov og NIFs lov §§ 2-15, 2-16, 2-17, 2-19, 2-20.

KOMMENTAR:

Se veiledning til [NIFs lov § 2-15](#), [§ 2-16](#), [§ 2-17](#), [§ 2-19](#) og [§ 2-20](#).

§ 12 Møterett, talerett, forslagsrett og stemmerett

- (1) Forslagsrett til særforbundstinget:
 - a) Styret
 - b) Et representasjonsberettiget organisasjonsledd
 - c) Møteberettiget komité/utvalg, i saker som ligger innenfor sitt arbeidsområde
- (2) Møterett, talerett, forslagsrett og stemmerett på særforbundstinget:
 - a) Styret
 - b) Representanter fra [særkretser/regioner og/eller idrettslag] etter følgende skala:
[legg inn skala]

Representantene må være valgt på ordinært eller ekstraordinært årsmøte/ting, eller oppnevnt av styret.

Representasjon beregnes etter [angi beregningsgrunnlag, f.eks. antall lag] per [angi dato] og meddeles organisasjonen samtidig med innkallingen til særforbundstinget.

For representasjonsrett for idrettslag, gjelder NIFs lov § 10-3 (1).
Særforbundsstyret fastsetter hvor stor del av representantenes reiseutgifter som skal dekkes av særforbundet. Reiseutgiftsfordeling kan benyttes.

- (3) Møterett, talerett og forslagsrett på særforbundstinget i saker som ligger innenfor utvalgets/komiteens arbeidsområde:
- a) Kontrollutvalgets medlemmer
 - b) Valgkomiteens medlemmer
 - c) Ledere i øvrige tingvalgte utvalg/komiteer, eventuelt nestleder eller medlem dersom leder er forhindret fra å møte
 - d) [Lovutvalgets medlemmer]
- (4) Møterett og talerett på særforbundstinget:
- a) Revisor, i saker som ligger innenfor sitt arbeidsområde
 - b) Særforbundets generalsekretær
 - c) Representant fra NIF

KOMMENTAR:

Merknad til (2):

Representasjon til særforbundsting bestemmes i særforbundets lov.

Merknad til (3):

De særforbund som har lovutvalg fjerner klammene i d) og må i tillegg ha en egen lovbestemmelse som omhandler lovutvalgets mandat.

Merknad til (4):

Særforbundstinget kan også beslutte å gi møterett, og eventuelt talerett, til andre personer.

§ 13 Særforbundstingets oppgaver

Særforbundsstinget skal:

1. Godkjenne de fremmøtte representantene
2. Velge dirigent(er)
3. Velge protokollfører(e)
4. Velge to representanter til å underskrive protokollen
5. Godkjenne forretningsorden
6. Godkjenne innkallingen
7. Godkjenne saklisten
8. Behandle beretning for særforbundet, herunder beretninger fra tingvalgte organer
9. Behandle
 - a. særforbundets regnskap
 - b. styrets økonomiske beretning
 - c. kontrollutvalgets beretning
 - d. revisors beretning
10. Behandle saker som fremgår av godkjent sakliste
11. Fastsette kontingent
12. Behandle langtidsplan og langtidsbudsjett
13. Engasjere revisor til å revidere særforbundets regnskap

- 14. Foreta følgende valg:**
- a. Særforbundsstyret med leder og nestleder[e], [antall] styremedlem[er] [og [antall] varamedlem[er]]
 - b. Kontrollutvalg med leder, [og] [antall (minst ett)] medlem [og [antall] varamedlem[er]]
 - c. Representanter til Idrettstinget og møter i de organisasjoner særforbundet er tilsluttet eller gi styret fullmakt til å oppnevne representantene
 - d. Valgkomité med leder, [antall] (minst to) medlemmer [og [antall] varamedlem[er]]

[Ledere og nestledere velges enkeltvis. Øvrige medlemmer velges samlet.]/[Medlemmene velges samlet.]/[Medlemmene velges enkeltvis.] Deretter velges varamedlemmene samlet. Der det velges flere nestledere/varamedlemmer skal det velges 1. nestleder/varamedlem, 2. nestleder/varamedlem osv.

For regler om stemmegivningen på særforbundstinget, gjelder NIFs lov § 2-21.

KOMMENTAR:

Dersom saklisten ikke fullføres, må det innkalles til et fortsettende ting, se veiledning til [NIFs lov § 2-17 \(2\)](#).

Merknad til nr. 4:

Protokollen fra tinget bør gjøres tilgjengelig for særforbundets medlemmer og tilsluttede organisasjonsledd.

Merknad til nr. 8:

Årsberetning er styrets redegjørelse for særforbundets aktiviteter og hendelser i særforbundet gjennom året. Styret må vurdere hvilken informasjon som er relevant og interessant for medlemmene. Innholdet i årsberetningen er det opp til særforbundets styre selv å bestemme.

Merknad til nr. 9:

Om «styrets økonomiske beretning», se [her](#).

Alle særforbund skal velge et kontrollutvalg. Kontrollutvalget skal avgi en beretning. Se veileder om kontrollutvalget [her](#).

Merknad til nr. 11:

Det tilligger særforbundstinget å fastsette eventuell kontingent for særforbundets medlemmer.

Merknad til nr. 14:

Dette er minimum av tillitsvalgte som skal velges på tinget. Tinget kan i tillegg velge andre tillitsvalgte det er behov for. I så fall må særforbundet liste opp de øvrige valg som tinget skal foreta. Dette gjøres ved å legge til en ny bokstav for hvert valg og liste opp de tillitsvalgte som skal velges, f.eks. slik at det i ny bokstav e) står «Lovutvalg med leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem.»

Særforbundet må fylle ut riktig antall i forhold til de tingvalgte organer særforbundet har i dag. For kontrollutvalg og valgkomité gjelder det særlige minstekrav til antallet.

Særforbundet må vurdere om det skal ha et eget disiplinær-/sanksjonsutvalg for behandling av disiplinærsaker, f.eks. brudd på egne kamp- og konkurranseregler. Dette utvalget bør velges på særforbundstinget.

Etter lovnormen skal alle tillitsvalgte velges på hvert ting. Dersom særforbundet ønsker lengre valgperioder, ev. overlappende valgperioder, må dette reguleres i loven.

Merknad til nr. 14 a):

I stedet for leder/nestleder kan betegnelsen president/visepresident eller lignende anvendes.

Antall styremedlemmer og varamedlemmer må fylles ut.

Merknad til nr. 14 b):

Antall medlemmer og varamedlemmer i kontrollutvalget fylles ut. Kontrollutvalget skal bestå av leder og minst ett medlem. Krav om varamedlem er fjernet. Særforbundstinget må velge leder av kontrollutvalget.

Merknad til nr. 14 d):

Antall medlemmer og varamedlemmer i valgkomiteen fylles ut. Valgkomiteen skal bestå av leder og minst to medlemmer.

Merknad til andre avsnitt:

Særforbundet må regulere hvordan valg av tillitsvalgte skal foregå. Den løsning særforbundet har valgt i sin gjeldende lov må følges inntil særforbundstinget eventuelt beslutter å regulere det på en annen måte i loven. Lovnormen lister opp ulike alternativer som særforbundet kan vurdere å lovregulere dersom det ønsker en annen fremgangsmåte enn det som følger av egen lov.

Merknad til tredje avsnitt:

Se veiledning til [NIFs lov § 2-21](#).

§ 14 Særforbundets styre

- (1) Særforbundet ledes og forpliktes av styret, som representerer særforbundet utad.**
- (2) Styret er særforbundets høyeste myndighet mellom særforbundstingene, men visse beslutninger kan kun vedtas av særforbundstinget iht. § 17 og NIFs lov §§ 2-22, jf. 6-6 (5).**
- (3) Forvaltningen av, og tilsynet med, alle deler av særforbundets virksomhet hører under styret. Styret skal blant annet sørge for:**
 - at særforbundets formål ivaretas,
 - forsvarlig organisering av særforbundets virksomhet og økonomistyring,
 - at beslutninger fattes i samsvar med NIFs regelverk og vedtak, særforbundets lov og særforbundstingets vedtak.
- (4) Styret skal føre tilsyn med særforbundets virksomhet og ev. daglig ledelse, og kan fastsette instruks for generalsekretæren.**
- (5) Styret kan oppnevne komiteer/utvalg til ivaretagelse av løpende eller enkeltstående oppgaver, og utarbeide mandat/instruks for disse.**

- (6) Styret skal oppnevne representanter til Idrettstinget dersom særforbundstinget ikke har valgt representanter.
- (7) Styret skal avholde møter når lederen bestemmer det eller minst [fyll inn antall - minst to] styremedlemmer forlanger det.

KOMMENTAR:

Merknad til (2):

Se veiledning til NIFs lov § 2-22 og § 6-6 (5).

Merknad til (3):

Bestemmelsen inneholder en presisering av styrets forvaltnings- og tilsynsansvar. Det er listet opp hvilke konkrete oppgaver som et styre som et minimum må utføre. Særforbund som ønsker å ha andre styreoppgaver regulert i egen lov må legge til disse i egen lov.

Merknad til (4):

Styrets ansvar for tilsyn med daglig ledelse og adgangen til å fastsette instruks for generalsekretær er presisert.

§ 15 Kontrollutvalg, valgkomité [og øvrige tingvalgte organer]

- (1) For regler om kontrollutvalget, gjelder NIFs lov § 2-12. [Kontrollutvalget arbeider iht. egen instruks vedtatt av særforbundstinget.]
- (2) For regler om valgkomiteen, gjelder NIFs lov § 2-18. [Valgkomiteen arbeider iht. egen instruks vedtatt av særforbundstinget.]

[Legg inn navn og mandat for ev. øvrige tingvalgte organer.]

KOMMENTAR:

Generell merknad:

Bestemmelsen omfatter valgkomiteen og øvrige tingvalgte organer, i tillegg til kontrollutvalget. Dersom kontrollutvalget og/eller valgkomiteen skal arbeide etter en egen instruks vedtatt av tinget, slettes klammene.

Dersom særforbundet har andre tingvalgte organer, bør mandatet for disse legges inn i denne bestemmelsen.

Merknad til (1):

Se veiledning til NIFs lov § 2-12.

Merknad til (2):

Se veiledning til NIFs lov § 2-18.

§ 16 Alminnelige disiplinærforføyninger, sanksjoner og straff

For alminnelige disiplinærforføyninger, sanksjoner og straff, gjelder NIFs regelverk og regelverk gitt av særforbundet.

KOMMENTAR:

Merk at særforbundet i eget regelverk ikke kan hjemle andre sanksjoner enn de som følger av NIFs sanksjonsregelverk § 1-2 (1) med mindre Idrettsstyret har godkjent dette, jf. NIFs sanksjonsregelverk § 1-2 (2).

§ 17 Avtaler og samarbeid mellom særforbundet og næringslivet

For regler om avtaler og samarbeid mellom særforbundet og næringslivet, gjelder NIFs lov kapittel 13 og regelverk gitt av særforbundet.

KOMMENTAR:

Det følger av NIFs lov § 13-3 (5) at særforbundene kan utarbeide egne bestemmelser for inngåelse av avtaler og etablering av samarbeid mellom deres medlemmer/tilsluttede organisasjonsledd og næringslivet. Slike bestemmelser skal være i overensstemmelse med NIFs regelverk samt ev. regelverk fra det internasjonale særforbundet som særforbundet er tilsluttet. Særforbundenes bestemmelser skal sendes NIF til orientering til juss@idrettsforbundet.no.

NIF har laget en veileder til reglene om samarbeid om idrettsarrangementer her: <https://www.idrettsforbundet.no/tema/juss/veiledere/>

§ 18 Idrettens markeds-, medie- og arrangementsrettigheter

For regler om markeds-, medie- og arrangementsrettigheter, gjelder NIFs lov kapittel 14 og regelverk gitt av særforbundet.

§ 19 Lovendring

For regler om lovendring, gjelder NIFs lov § 2-2.

[Legg inn ev. bestemmelser som regulerer adgangen til å vedta midlertidige lovendringer i tingperioden for bestemmelser som ikke er regulert av NIFs regelverk.]

KOMMENTAR:

Se veiledning til [NIFs lov § 2-2](#).

Dersom særforbundet har regler som lovhjemler at det kan vedtas midlertidige lovendringer i tingperioden i bestemmelser som ikke er regulert av NIFs regelverk, kan dette legges inn her.

Dersom særforbundet vedtar lovendringer, skal protokollen sendes til NIF til orientering til juss@idrettsforbundet.no.

§ 20 Oppløsning, utmelding mv.

For regler om oppløsning, utmelding mv., gjelder NIFs lov § 6-6.

KOMMENTAR:

Se veiledning til [NIFs lov § 6-6](#).